

וְאֵלֵינוּ אֶקְרוּן מִלְאֲכֵי שְׁלוֹם, בְּלָהוּ בָנוּ כִּד חָמוּ לֵיהּ
 לְאַבְרָהָם דְּעָקִיד לֵיהּ לְיִצְחָק, וְאַזְדַּעְזְעוּ עֲלָאי וְתַתָּאי
 וּבְלָהוּ עֲלֵיהּ דְּיִצְחָק:

וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאךְ יי וְגו', פָּסִיק טַעְמָא בְּגִוּוּיָהוּ.
 דְּלֹא אַבְרָהָם בְּתַרְאָה בְּקַדְמָאָה. בְּתַרְאָה (ד) ^{קכ ע"ב}
 שְׁלִים קַדְמָאָה לָא שְׁלִים. בְּגִוּוּנָא דָא שְׁמוּאֵל
 שְׁמוּאֵל, בְּתַרְאָה שְׁלִים, קַדְמָאָה לָא שְׁלִים. בְּתַרְאָה
 נְבִיא, קַדְמָאָה לָא נְבִיא. אַבְל מִשָּׁה מִשָּׁה, לָא פָּסִיק,
 בְּגִין דְּמִיזְמָא דְּאֲתִי לִיד לָא אַעְדִי מִנִּיה שְׂכִינְתָא.
 אַבְרָהָם אַבְרָהָם. רַבִּי חֵיָא אָמַר בְּגִין לְאַתְעָרָא לֵיהּ
 בְּרוּחָא אַחְרָא בְּעוּבָדָא אַחְרָא בְּלִבָּא אַחְרָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֲתַבְרִיר יִצְחָק וְאַסְתְּלִיק בְּרַעוּתָא
 קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּרִיחָא דְקַטוּרֵת בּוֹסְמִין
 דְּקַרְבִּין פְּהֵנִיָּא קַמִּיהּ, תְּרִין זְמַנִּין פִּיזְמָא וְאַשְׁתְּלִים

לשון הקודש

הראשון לא שלם. האחרון נביא,
 הראשון לא נביא. אבל במשה משה
 אין הפסק טעם, משום שמיום שנולד
 לא זזה ממנו שכינה. אברהם אברהם.
 רבי חייא אמר, כדי לעוררו לרוח
 אחרת, במעשה אחר, בלב אחר.

רבי יהודה אמר, נבחר יצחק והתעלה
 ברצון לפני הקדוש ברוך הוא כרית

ואלו נקראו מלאכי שלום, כלם בנו
 כשראו את אברהם שעקד את יצחק,
 והודעו עליונים ותחתונים וכלם על
 יצחק.

ויקרא אליו מלאך ה' וכו'. מפסיק טעם
 ביניהם, שאין אברהם האחרון פראשון.
 האחרון שלם, הראשון לא שלם. כמו זה
 שמואל שמואל - האחרון שלם,

קָרַבְנָא. דְּהָא צִעְרָא דְאַבְרָהָם הָוָה בְּשַׁעְתָּא דְאַתְמָר
 לִיה אַל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנָּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה.
 חָשׂוּב דְקָרַבְנִיה לָא אֲשַׁתְּלִים וְלִמְנַנָּא עֵבֶד וְסִדְר כְּלָא
 וּבְנָה מְזִבְחָא. מִיָּד.

וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וַהֲגִה אֵיל אַחַר וְגו'
 הָא תַּיְנִינן הוּא אֵיל דְאַתְבְּרִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָוָה,
 וּבֵן שְׁנָתוֹ הָיָה כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (במדבר ז) כְּבֶשׂ אַחַד בֶּן
 שְׁנָתוֹ וְהָכִי אֶצְטְרִיךְ (נ"א וְאַתְ אֶמְרַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְתוּ וְהָא יִצְחָק לָא
 הָוָה בְּעֵלְמָא, אֶלָּא אֶתְפְּקִיד וְכוּ') (וְהָא יִצְחָק לָא הָוָה בְּעֵלְמָא) וְאַתְ אֶמְרַת בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת. אֶלָּא אֶתְפְּקִיד חִילָא לְאַזְדַּמְנָא הַהוּא
 אִימָרָא בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיךְ לִיה לְאַבְרָהָם. כְּמָה דְכָל
 אֲנָן מְלִין דְהָווּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת אֶתְמַנָּא חִילָא
 לְאַזְדַּמְנָא הַהוּא מְלָה (לְהָוָה זְמַנָּא) בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיךְ
 לִיה. הָכִי גַמִּי הָאִי אֵיל דְאַתְקָרִיב תַּחֲוֹתֶיהָ דְיִצְחָק.

לשון הקודש

צָרִיךְ. וְאַתְהָ אֶמְרַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. וְעוֹד, וְהָרִי
 יִצְחָק לָא הָיָה בְּעוֹלָם, אֶלָּא נִפְקִד וְכוּ' (וְהָרִי יִצְחָק
 לָא הָיָה בְּעוֹלָם) וְאַתְהָ אִימָר שְׁנַבְרָא בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת? אֶלָּא נִפְקִד כַּח שְׁיִזְמֵן אוֹתוֹ
 הָאֵיל בְּשַׁעְתָּא שְׁהַצְטְרִיךְ אוֹתוֹ אַבְרָהָם.
 כְּמוֹ שְׂכַל אוֹתָם הַדְּבָרִים שְׁהָיוּ בֵּין
 הַשְּׁמָשׁוֹת, הַתְּמַנָּה כַּח שְׁיִזְמֵן אוֹתוֹ
 דְבָר וְלִזְמֵן הַהוּא בְּשַׁעְתָּא שְׁצִרִיךְ אוֹתוֹ. כְּדִ
 גַּם הָאֵיל הָזֶה שְׁהַקְרִיב תַּחַת יִצְחָק.

קִמְרַת הַבְּשָׂמִים שְׁמִקְרִיבִים הַכְּהֵנִים
 לְפָנָיו פְּעֻמִּים בְּיוֹם וּנְשָׁלָם הַקְּרָבָן. שְׁהָרִי
 צִעְרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הָיָה בְּשַׁעְתָּא שְׁנַבְרָא לוֹ
 אַל תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל הַנָּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ
 מְאוּמָה, חָשׂוּב שְׁקָרְבָנוֹ לָא נְשָׁלָם וְלַחֲנָם
 עֲשֵׂה וְסִדְר הַכָּל וּבְנָה מְזִבְחָא. מִיָּד:

וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וַהֲגִה אֵיל
 אַחַר וְגו'. הָרִי שְׁנַיְנָנִי, הוּא הָאֵיל שְׁנַבְרָא
 בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיָה, וּבֵן שְׁנָתוֹ הָיָה, כְּמוֹ
 שְׁנַבְרָא (במדבר ז) כְּבֶשׂ אַחַד בֶּן שְׁנָתוֹ, וְכִדִּ

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) **בְּכָל צָרָתְךָ לֹא צָר וּמִלֵּאךְ פָּנָיו**
הוֹשִׁיעֶם וְגו'. תָּא חַזִּי, **בְּכָל צָרָתְךָ דְיִשְׂרָאֵל**
בְּד אֲזַדְמֵן לִזְוֹן עָאקוֹן. כְּתִיב לֹא בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ,
בְּגִין דְקִדְשָׁא בְרִידָה הוּא עֲמַהוֹן בְּעָקוֹן. לֹא בְּאֵלֶיךָ,
אֲתֵר עֲלָאָה יִתִּיר, אִף עַל גַּב דְלֵאוּ בְּחַהוּא אֲתֵר
רוּגְזָא וְעָקוֹן, לְהַתֵּם לְעֵילָא מְטָא עֲקָתָא דְיִשְׂרָאֵל. לֹא
בְּאֵלֶיךָ כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (תהלים ק) **הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ.**
כְּתִיב בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ.

וּמִלֵּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם. וְהָא אֵיהוּ עֲמַהוֹן בְּחַהוּא
עָקוֹן, וְאַתְּ אֲמַרְתְּ הוֹשִׁיעֶם. אֲלָא מוֹשִׁיעֶם
לֹא כְּתִיב, אֲלָא הוֹשִׁיעֶם מִקְדָּמַת דְנָא דְאֵיהוּ זְמִין
בְּחַהוּא עָקוֹן לְמִסְבַּל עֲמַהוֹן. תָּא חַזִּי, בְּכָל זְמַנָּא
דְיִשְׂרָאֵל אֲנֹוֹן בְּגֻלוּתָא, שְׂכִינְתָא עֲמַהוֹן בְּגֻלוּתָא, וְהָא
אִיְקָמוּתָהּ, דְכְּתִיב (דברים ל) וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ
וְרַחֲמֶךָ וְגו'.

לשון הקודש

בְּאֵלֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ
 וְלֹא אֲנַחְנוּ. כְּתוּב בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ
 בּוֹאֵנוּ.

וּמִלֵּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם, וְהָא אֵיהוּ עֲמַהוֹן
 בְּחַהוּא עָקוֹן, וְאַתְּ אָמַר הוֹשִׁיעֶם?
 אֲלָא לֹא כְּתוּב מוֹשִׁיעֶם, אֲלָא הוֹשִׁיעֶם
 מִקְדָּמַת לְבָנֵי, שֶׁהוּא עֲתִיד בְּאֲוִתָּהּ עָרָה
 לְסַבַּל עֲמַהוֹן. כְּמָא דְאֵתְּרָה, בְּכָל זְמַן

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה סג) **בְּכָל צָרָתְךָ לֹא צָר**
וּמִלֵּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֶם וְגו'. כְּמָא דְרָאָה, בְּכָל
 צָרָתְךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁמְזַדְמָנֹות לְהֵם
 צָרוֹת, כְּתוּב לֹא בְּאֵלֶיךָ וּקְרִי בּוֹאֵנוּ,
 מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲמַהוֹן בְּעָרָה.
 לֹא בְּאֵלֶיךָ מְקוּם יוֹתֵר עֲלִיוֹן, אִף עַל גַּב
 שְׂאִין בְּאֲוִתוֹ מְקוּם רְגֵז וְעָרָה, לְשֵׁם
 לְמַעַלָּה מְגִיעָה צָרָתְךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל. לֹא

דְּבַר אַחַר וּמִלֶּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַם, דָּא שְׂכִינְתָא.
 דְּאִיהִי עֲמַהוֹן בְּגִלוּתָא וְאַתְּ אֲמַרְתְּ דְּאִיהוּ
 הוֹשִׁיעַם. אֵלָּא הָכִי הוּא וְדָא, דְּאֵלִין אֲנׁוּן מִשְׂכְּנׁוֹתָיו
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִלוּתָא, וּבְנִין דְּשְׂכִינְתָא עֲמַהוֹן
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַדְּבַר לׁוֹן לְאוֹטְבָא לׁוֹן וְלֵאפְקָא
 לׁוֹן מִן גְּלוּתָא, דְּכַתִּיב, (שמות 1) וַאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי
 בְּקִדְמוּתָא, וְלִבְתָּר וְעַתָּה הִנֵּה צִעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בָּאָה אֵלַי.

וְגַם רְאִיתִי. לְאַסְגָּאָה רְאִיָּה אַחֲרָא דְּאִיהוּ קְדָמָא
 דְּכֵלָּא, וְכַתִּיב, (שמות 2) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ
 דָּא שְׂכִינְתָא. אֶת אַבְרָהָם לְאַבְרָהָם מִיבְעֵי לִיהּ, אֵלָּא
 אֶת אַבְרָהָם דָּא הוּא תְּבַרוּתָא וְזוּוּנָא דִּילָהּ בְּאַבְתָּן.
 אֶת אַבְרָהָם דָּא הוּא מְעַרְבִית דְּרוּמִית. אֶת יַעֲקֹב דָּא
 הוּא צְפוֹנִית מְעַרְבִית. וְאֶת יַעֲקֹב דָּא הוּא זוּוּנָא חֲדָא,

לשון הקודש

לָהֶם וְלְהוֹצִיאֵם מִהַגְּלוּת, שְׂכִינׁוּב (שמות 1)
 וַאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי, בְּהַתְחַלָּה. וְאַחַר כֵּן,
 וְעַתָּה הִנֵּה צִעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.
 וְגַם רְאִיתִי - לְרִבּוֹת רְאִיָּה אַחֲרַת
 שְׁהִיא תְּרַאשׁוּנָה שֶׁל הַכֹּל. וְכַתוּב (שם 2)
 וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶל בְּרִיתוֹ, זֶה שְׂכִינְתָּה. אֶת
 אַבְרָהָם? לְאַבְרָהָם הִיָּה אָרִיךְ לְכַתֵּב.
 אֵלָּא אֶת אַבְרָהָם זֶה הַתְּבַרוּת וְהַזּוּוּנָה
 שְׁלָהּ עִם הָאֲבוֹת. אֶת אַבְרָהָם - זֶהוּ

שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוּת - שְׂכִינְתָּה עִמָּם בְּגִלוּת,
 וְהָרִי פְּרָשׁוּהּ שְׂכִינׁוּב (דברים 5) וְשָׁב ה'י
 אֶלְהִיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ וְגו'.

דְּבַר אַחַר וּמִלֶּאךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַם - זֶה
 שְׂכִינְתָּה, שְׁהִיא עִמָּם בְּגִלוּת, וְאַתָּה אוֹמֵר
 שְׁהוּא הוֹשִׁיעַם? אֵלָּא כֵּן זֶה בְּנִדְאִי,
 שְׁאֵלָה הֵם מִשְׂכְּנׁוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּגִלוּת. וּמִשׁוּם שְׂשְׂכִינְתָּה עִמָּהֶם,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֹכֵר אוֹתָם לְהִיטִיב

כִּלְלָא חֲדָא, זְוּנָא שְׁלִים בְּדִקָּא יֵאוּת.

בְּגוּזָא דָּא אֶת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כִּלְלָא מִדַּת לִילָה
 בַּיּוֹם. וְאֶת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה
 כְּחֲדָא. אוּף הָכָא בְּכִלְהוּ אֶת, וּבִיעֲקֹב וְאֶת, לְמַהוּי
 כִּלְלָא זְוּנָא חֲדָא דְלֹא מִתְפָּרְשִׁין דְכַר וְנוֹקְבָא לְעֵלְמִין.
 וְזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִידָּה הוּא לְאַכְרֹזָא בְּכַל עֲלֻמָּא
 וְלֹא־שְׁמַעָא קָל דִּי־יִמָּא (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֶךְ עַמִּי הִמָּה
 בְּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פרשת וירא) (דף קכא ע"א).

פְּרַשְׁת וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים, רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת
 יוֹנָה וַיְטַלְהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ. הָכָא אִית
 לְאַסְתְּכֻלָּא, מָאִי טַעְמָא אֶרְעִישַׁת יִמָּא עֲלֵיהּ דִּי־יוֹנָה,

לשון הקודש

הָעוֹלָם וְלַהֲשִׁמִּיעַ קוֹל שִׂיאֲמֵר (ישעיה סג)
 וַיֹּאמֶר אֶךְ עַמִּי הִמָּה בְּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ
 וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן
 וְאָמֵן.

פְּרַשְׁת וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים
 שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח
 וְאָמַר, (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיְטַלְהוּ אֶל
 הַיָּם וַיַּעֲמֹד הַיָּם מִזַּעְפּוֹ. כָּאֵן יִש

מַעֲרַבִּית דְּרוּמִית. אֶת יַצְחָק - זְהוּ
 צְפוּנִית מַעֲרַבִּית. וְאֶת יַעֲקֹב - זְהוּ זְוּנָא
 אַחַד, כִּלְלָא אַחַד, זְוּנָא שְׁלָם כְּרֵאוּי.
 כְּמוֹ זֶה אֶת הַשָּׁמַיִם - זְהוּ כִּלְלָא שֶׁל
 מִדַּת לִילָה בַּיּוֹם. וְאֶת הָאָרֶץ - זֶה מִדַּת
 יוֹם בְּלִילָה בְּאַחַד. אַף כָּאֵן בְּכֻלָּם אֶת,
 וּבִיעֲקֹב וְאֶת, שִׂיחֵיהּ הַכֹּל זְוּנָא אַחַד
 שְׁלֹא נִפְרָדִים זְכָר וּנְקֵבָה לְעוֹלָמִים.
 וְעַתִּיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַכְרִיז בְּכֻל

וְלֹא אֲרַעִישׁת עָלֶיהָ אֲרַעָא, בֵּינָן דְּהוּה אָזִיל בְּגִין דְּלֹא
תִּשְׂרִי עָלֶיהָ שְׂכִינְתָא, יִמָּא (עֲלֵאָה) אִמָּאי אֲחִיד בֵּיהּ כַּד
הוּה אָזִיל.

אֵלֵא וְדָאי מְלָה בְּאַתְרֵיהּ הָוָה. יָם, תְּנָן יָם דְּמִיָּא
לְרַקִּיעַ וְרַקִּיעַ לְכַסָּא הַכְּבוֹד, וּבְגִין כַּד יִמָּא
אֲחִיד בֵּיהּ וְנִטְלָ לִיהּ (בְּגִין דְּהוּה עֲרִיק) מִקַּמֵּי יִמָּא עֲרַק (נ"א
וּמִקַּמֵּי יִמָּא בֵּיהּ שָׂרָא יִרְאָה בְּדוּכְתֵיהּ), שְׂרֵי יִמָּא יָדָא בֵּיהּ בְּדוּכְתֵיהּ
(נ"א תִּשְׂרִי יָדָא בְּדוּכְתֵיהּ).

וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיְטַלְהוּ אֶל הַיָּם. אוֹלִיפְנָא כַּד הוּוּ
נְטָלִי לִיהּ וְטַבְעֵי יִרְכּוּי בְּיִמָּא, הָוָה יִמָּא
שְׂכִידָ, זְקַפִּין לִיהּ, אֲתַרְעִישׁ יִמָּא, כָּל מַה דְּטַבְעֵי לִיהּ
הָבִי אֲשֶׁתְּכִידָ יִמָּא, עַד דְּאִיהוּ אָמַר שְׂאוּנִי וְהִטִּילוּנִי
אֶל הַיָּם, מִיָּד וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיְטַלְוּהוּ אֶל הַיָּם.

לשון הקודש

במקומו, זרק הים בו יד במקומו ונ"א
תשרה היד במקומו.
וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיְטַלְהוּ אֶל הַיָּם.
לְמַדְנָה, כְּשֶׁהָיוּ נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמִטַּבְעִים
אֶת יִרְכּוּי בָּיָם – הַיָּם הָיָה שׁוֹכֵף.
מְרִימִים אוֹתוֹ – וְהָיָם רוֹעֵשׁ. כָּל מַה
שְׂמִטְבְּעִים אוֹתוֹ – כַּד הָיָה הַיָּם שׁוֹכֵף.
עַד שֶׁהוּא אָמַר שְׂאוּנִי וְהִטִּילְנִי אֶל
הַיָּם. מִיָּד וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיְטַלְהוּ אֶל
הַיָּם.

להסתכל מה הפעם הרעיש הים על
יונה ולא הרעישה הארץ עליו, בין
שהיה הולך בדי שלא תשרה עליו
השכינה? למה הים והעליון היה אחוז
בו כשהיה הולך?
אֵלֵא וְדָאי הָיָה הַדְּבָר בְּמַקְוֹמוֹ. יָם
שְׂגִינָה, הַיָּם דּוּמָה לְרַקִּיעַ, וְהַרְקִיעַ
לְכַסָּא הַכְּבוֹד, וּמִשׁוּם כַּד הַיָּם אֲחִזּוּ בּוֹ
וְנִטְלָ אוֹתוֹ וּמִשׁוּם שֶׁהָיָה בּוֹרְחָן בְּרַח
מִלְפָּנֵי הַיָּם וְנִיָּא וּמִלְפָּנֵי הַיָּם כּוּ שְׂרַתָּה יִרְאָה

כִּיּוֹן דְּאַתְרַמִּי בְּיָם פְּרָחָה מְנִיָּה נִשְׁמַתִּיהּ, וְסִלְקָא עַד
 בְּרַסְיָא דְמִלְפָּא, וְאַתְדַּנְתָּ קַמִּיָּה, וְאַתְדַּרְתָּ לִּיָּה
 נִשְׁמַתִּיהּ, וְעָאֵל בְּפּוֹמָא דֶּהֱוּא נּוֹנָא, וּמִית נּוֹנָא,
 לְבַתָּר אֶתְקַיָּים הֵהוּא נּוֹנָא, וְאוֹקְמוּהָ. (דף קנא ע"ב).

תָּא חַוִּי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ סָלִיק בְּעַרְסִיָּה פִּל
 לִילִיָּא וְלִילִיָּא, נִשְׁמַתִּיהּ נִפְקַת מְנִיָּה וְאַתְדַּנְתָּ
 קַמִּי בִּי דִינָא דְּמִלְפָּא, אִי זַפְּאָה לְאַתְקַיָּמָא,
 אֶתְהַדְרַת לְהָאִי עֲלִמָּא.

וְדִינָא הוּא בְּתָרִין גְּוֹנִינִין, דֶּהָא לָא דִּינִין לִיָּה לְבַר
 נָשׁ עַל בִּישׁוּן דֶּאִיהוּ עֶתִיד וְזַמִּין לְמַעְבַּד
 דְּכִתִּיב (בראשית כא) כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים וְגו' בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם.
 וְלֹא תִימָא דְדַנִּין לִיָּה עַל טָבִין דְּעָבִיד לְחוּד, אֶלָּא
 לְאוֹטָבָא לִיָּה עַל אִינוּן טָבִין דֶּהֲשַׁתָּא פְּמָה דְאַתְמָר,
 וְדַנִּין לִיָּה עַל זְכִיּוֹן דֶּאִיהוּ זַמִּין לְמַעְבַּד, וּבְגִינִיָּהוּ

לשון הקודש

לעולם הזה.

וְהַדִּין הוּא בְּשַׁנִּי גֻנִיָּם, שְׁהָרִי אִין
 דְּנִיָּם אֶת הָאִישׁ עַל הָרְעוּת שֶׁהוּא
 עֶתִיד וּמְזַמֵּן לַעֲשׂוֹת, שְׁפָתוֹב (בראשית כא)
 כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים וְגו' בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם.
 וְלֹא תֵאמַר שְׁדַנִּים אוֹתוֹ עַל הַטּוֹבוֹת
 שֶׁעָשָׂה לְחוּד, אֶלָּא לְהִיטִיב לוֹ עַל
 אוֹתָם טוֹבוֹת שֶׁל עֲבָשׁוּ, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאֵר.
 וְדַנִּים אוֹתוֹ עַל זְכִיּוֹת שֶׁעֲתִיד לַעֲשׂוֹת,

כִּיּוֹן שְׁנַזְרַק בְּיָם, פְּרָחָה מְנִיָּה נִשְׁמַתוֹ
 וְעֲלִתָּהּ עַד כְּסֵא הַמְּלָךְ וְנִדְוֹנָה לְפָנָיו,
 וְחֻזְרָה לוֹ נִשְׁמַתוֹ, וְנִכְנַס בְּכִי הַדָּג
 הֵהוּא וּמַת הַדָּג. לְאַחַר מִכַּן הִתְקַיָּים
 אוֹתוֹ הַדָּג, וּפְרָשׁוּהָ.

בְּאֵר רְאָה, בְּשַׁעְתָּה שְׁאָדָם עוֹלָה עַל
 מַשְׁתּוֹ בְּכָל לִילָה וְלִילָה, נִשְׁמַתוֹ יוֹצֵאת
 מְסַנּוֹ וְנִדְוֹנִית לְפָנָיו בֵּית הַדִּין שֶׁל
 הַמְּלָךְ. אִם זַפְּאִי לְהִתְקַיָּים - חוֹזְרַת